

"Una societat en dol. Què en podem aprendre?"

Ds, 30/05/2020 per Catalunya Religió

([Maristes](#)) "*Conviure amb la incertesa, la humilitat, la resiliència i l'esperança*". Així resumia **Montse Esquerda**, directora de l'Institut Borja de Bioètica-URL i pediatra de Sant Joan de Deu de les Terres de Lleida, un dels aprenentatges que hauríem d'extreure de la situació actual i del que ens passarà a partir d'ara com a societat, on ens hem vist sacsejats per una pandèmia mundial amb conseqüències que encara ningú no pot preveure.

La seva ha estat una de les intervencions al webinar marista "Una societat en dol. Què en podem aprendre?", que s'ha celebrat la tarda del dimecres 27 de maig, presentat per **Pep Tort** i moderat per **Helena Olomí**, orientadora del col·legi Maristes Montserrat (Lleida) i que ha comptat, a més, amb la participació d'**Anna Maria Agustí**, mestra i psicopedagoga i postgrau en Acompanyament al Sofriment i la Mort i en Acompanyament Espiritual; i dels mestres del col·legi Maristes Montserrat **Anna Cabau** i **Xavier Pérez**, tots dos amb formació específica en Acompanyament al dol.

Les intervencions dels participants s'han centrat a explicar quines implicacions té el fet d'estar vivint en una societat en dol i com podem fer l'acompanyament des de l'escola a infants, joves i famílies que ho estan passant especialment malament. Un dol que, segons ha explicat Anna Cabau, no només es viu per la pèrdua d'una persona propera, sinó també "*per la pèrdua de feina, per la separació dels pares, per canviar d'escola... i tants altres dols que els alumnes poden estar vivint en aquests moments*".

En aquest sentit, la Montse Esquerda ha recordat que, en general, "*potser érem conscients de la fragilitat humana, però no erem conscients de la fragilitat de la nostra societat i de la nostra medicina. En conjunt les pèrdues han ressonat en clau de dol. Ara tenim moltes ganes de tornar a engegar amb molta rapidesa, com si hagués estat un parèntesi. I això és un risc. No podem obviar el que ha passat*". I ha formulat una pregunta: "*Com ho integrem a les nostres vides i com ho*

integrem a la societat?".

Precisament, des de l'escola Maristes Montserrat, fa temps que treballen per acompanyar infants, joves i famílies que estan passant per un procés de dol. S'han format per fer-ho amb un postgrau en Acompanyament al dol i compten amb especialistes, com la Montse i l'Anna Maria, que els ajuden a fer-ho. Segons l'Anna Cabau, *"com a docents maristes, que ens basem en els pilars de la presència, l'acollida i el suport, més que mai l'alumne ens ha de veure presents. Hem de saber transmetre que això no és un estat. Hem d'aprendre que el que està vivint és un procés que l'hem d'ajudar a resituar en la vida que estava vivint. Validar el dol dels nostres alumnes vol dir validar el dol en tots els àmbits, també en l'escolar"*. Un procés que passa per posar-se a disposició de les famílies i per fer que l'infant se senti acollit i escoltat en el seu entorn, com explica Xavier Pérez (Litus): *"Primer mirem de tenir una rebuda personal del nen amb el tutor, preguntar-li com se troba i pactar amb ell com el podem ajudar a transmetre això que està vivint. Ens hem d'adaptar a la realitat del nostre alumne. Un cop que sabem que es troba amb seguretat, l'ajudem a poder compartir amb la resta de companys com se sent i què li ha passat. El fet de poder-ho compartir l'ajuda amb els seus companys, li dona permís per poder manifestar allò que viu."*

Totes les persones que han intervingut a la sessió han coincidit a dir que és indispensable poder parlar amb els nens de la mort. Anna Maria Agustí ha agraït l'oportunitat de poder parlar obertament d'un tema que encara es considera tabú: *"Si no en parlem amb els nens els desprotegim. El nen que viu amb la veritat és capaç d'afrontar la vida. El nen capta que alguna cosa passa i pateix. Els adults li amaguem el dolor per no entristir-lo però és llavors quan ningú no l'acull i el nen se sent sol, exclòs i apartat de la situació"*, una afirmació que ha acabat replant amb una cita de Shakespeare: *"El dolor que no parla gemega en el cor fins que l'esquinça"*.

Sigui com sigui, tornant a les paraules de Montse Esquerda, a partir d'ara necessitarem fer un aprenentatge col·lectiu: *"Haurem d'aprendre a viure amb la incertesa. Volem seguretats i això ha vingut a trastocar-ho tot. Això no s'ha acabat i no sabem com continuarà, ningú ho pot assegurar. Podem construir resiliència, la paraula clau, que és una combinació de resistència i elasticitat. Adaptar-nos amb flexibilitat però mantenint el que és essencial. Cadascú haurà de saber trobar-se. Com a societat haurem de ser capaços de saber trobar espais per curar ferides. I evidentment necessitarem recursos existencials per buscar la resposta a la pregunta "Quin sentit té tot això?"*.

Helena Olomí ha acomiadat el webinar donant pas a un mosaic amb les paraules que les persones connectades al webinar han anat escrivint sobre "tot el que que ressona al nostre interior" davant del que estem vivint.